

Міністерство освіти і науки України
Сумський національний аграрний університет
Факультет агротехнологій та природокористування
Кафедра екології та ботаніки

Робоча програма (силабус) освітнього компонента

ВК 1 – ЛАНДШАФТОЗНАВСТВО

(вибірковий)

Реалізується в межах освітньої програми: **«Туризм»**

за спеціальністю: **242 «Туризм»**

на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти

Суми – 2021

Розробники: М.Г. Баштовий, к.б.н., доцент кафедри екології та ботаніки

(підпис) (прізвище, ініціали) (вчений ступінь та звання, посада)

Розглянуто, схвалено та затверджено на засіданні кафедри екології та ботаніки	протокол № 19 від 07 червня 2021 р.	
	Завідувач кафедри	<u>В.Г. Скляр</u> (підпис) В.Г. Скляр (прізвище, ініціали)

Погоджено:

Гарант освітньої програми

Коваленко І.М.
(підпис) (ПІБ)

Декан факультету, де реалізується освітня програма

І.М. Коваленко
(підпис) (ПІБ)

Рецензія на робочу програму (додається) надана:

(ПІБ)

Скляр В.Г.
(ПІБ)

Методист відділу якості освіти,
ліцензування та акредитації

Варошнік Р.О.
(підпис) (ПІБ)

Зареєстровано в електронній базі: дата: 27.06 2021 р.

Інформація про перегляд робочої програми (силабусу):

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено		
		Дата та номер протоколу засідання кафедри	Завідувач кафедри	Гарант освітньої програми
2022/2023		20.05.2022 прот. № 14		

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ					
1.	Назва ОК	ЛАНДШАФТОЗНАВСТВО			
2.	Факультет/кафедра	Факультет агротехнологій та природокористування / Кафедра екології та ботаніки			
3.	Статус ОК	Вибірковий			
4.	Програма/Спеціальність (програми), складовою яких є ОК				
5.	ОК може бути запропонований для (заповнюється для вибіркового ОК)	ОП- Туризм, Спеціальність – 242 «Туризм»			
6.	Рівень НРК	6 рівень			
7.	Семестр та тривалість вивчення	Дисципліна викладається протягом III семестру			
8.	Кількість кредитів ЄКТС	5 кредитів (150 годин)			
9.	Загальний обсяг годин та їх розподіл	Контактна робота(заняття) Денна / заочна форма навчання			Самостійна робота
		Лекційні	Практичні /семінарські	Лабораторні	Денна / заочна форма навчання
		III семестр	30/0	44/0	-
10.	Мова навчання	українська			
11.	Викладач/Координатор освітнього компонента	Баштовий Микола Григорович Посилання на курс в Moodle https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/index.php?categoryid=105 https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=1685			
11.1	Контактна інформація	Баштовий Микола Григорович; Тел.: +380508860524; E-mail: bashtovoy.nik@gmail.com ; кандидат біологічних наук; PhD; Mykola Bashtovyi; доцент кафедри екології та туризму, ауд.7в; ORCID M. Bashtovyi https://orcid.org/0000-0002-3352-4375 Researcher ID : Scopus: https://www.scopus.com/home.uri ; Web of Science - U-1124-2018; Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка за спеціальністю 242 Туризм; ОС Магістр; ОП Туризмознавство; професійна кваліфікація: МЕНЕДЖЕР (УПРАВИТЕЛЬ) з ТУРИЗМУ, ТУРИЗМОЗНАВЕЦЬ. Диплом магістра М 20 №142144 від 31.12.2020 року.			

12.	Загальний опис освітнього компонента	Оволодіння загальнотеоретичними знаннями про ландшафт як об'єкт дослідження в галузі наук про Землю, його просторову та часову структуру, функціонування та властивості, що визначають його екологічний стан; ознайомлення із різноманіттям природних та антропогенних ландшафтів та принципами науково впорядкування знань про них; вивчення географічних закономірностей формування ландшафтно-структури на регіональному рівні; набуття практичних навичок досліджень ландшафтів та методичних основ здійснення їх картографування; застосування комплексного підходу при ландшафтно-екологічному дослідженні території та розробці систем природоохоронних заходів та заходів із оптимізації природокористування;
13.	Мета освітнього компонента	Формування у студентів теоретичних уявлень про ландшафт як форму організації довкілля та практичних навичок дослідження ландшафтів для потреб розробки систем раціонального природокористування та екологічних заходів.
14.	Передумови вивчення ОК, зв'язок з іншими освітніми компонентами ОП	1. Освітній компонент базується на вивченні таких дисциплін як: Загальна екологія, Моніторинг довкілля, Нормування антропогенних навантажень, Освітній компонент є основою для: Соціоекологія, Заповідна справа, Екологічний туризм
15.	Політика академічної доброчесності	При виконанні практичних робіт, написанні модульних, атестаційних, залікових та екзаменаційних робіт студент обов'язково має дотримуватись правил академічної доброчесності. При виявленні фактів списування або академічної не доброчесності робота виконана студентом не зараховується.

**2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ
ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ**

(242 «Туризм»)

Результати навчання за ОК: після закінчення вивчення освітнього компонента (дисципліни) студент буде здатен:	Програмні результати навчання на досягнення яких спрямований ОК (зазначити номер згідно з нумерацією, наведеною в ОПП)					
	ПРН 05	ПРН 06	ПРН 09	ПРН 23	ПРН 24	Як оцінюється РНД
ДРН 1. Аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал території Виявляти фактори, що визначають формування ландшафтно-біологічного різноманіття.	X		X	X	X	Практична робота 2. Практична робота 3. Реферати. Атестація. Модульний контроль. Іспит.
ДРН 2. Застосовувати у практичній діяльності принципи і методи організації та технології обслуговування туристів. Розв'язувати проблеми у сфері захисту ландшафтів довкілля як туристичних дестинацій. із застосуванням		X		X		Практична робота 1 Практична робота 2. Атестація. Модульний контроль. Іспит.
ДРН 3. . Організувати процес обслуговування споживачів туристичних послуг на основі використання сучасних інформаційних, комунікаційних і сервісних технологій та дотримання стандартів якості і норм безпеки. Використовувати ресурси Інтернету, програмні засоби та ГІС-технології для збору та аналізу інформації щодо екологічного стану природних та урбанізованих ландшафтів.			X		X	Практична робота 3. Реферати. Атестація. Модульний контроль. Іспит.
ДРН 4. Виявляти природно-ресурсні передумови розвитку та функціонування просторової організації туристичної сфери і визначати оптимальні межі впливу на ландшафт.		X		X		Реферати. Атестація. Модульний контроль Практична робота 8
ДРН 5. Знаходити способи удосконалення туристичної інфраструктури для організації сільського зеленого туризму.			X		X	Практична робота 10,11 Атестація. Модульний контроль. Іспит.

**3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА
(ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)**

Тема. Перелік питань, що будуть розглянуті в межах теми	Розподіл в межах загального бюджету часу Денна / заочна форма навчання			Рекоменд ована літератур а ¹	
	Аудиторна робота	Самостійна робота			
	Лк	П.З/ Семинар	Лаб		
Осінній семестр					
Тема 1. Ландшафтознавство як наука План <ul style="list-style-type: none"> • Загальні положення та структура дисципліни, основні етапи її розвитку. Визначення ландшафтної екології. Короткий нарис з історії ландшафтної екології. • Методологічні основи геоекологічних досліджень. 	2/0	2/0		4/8	1,2,3
Тема 2. Ландшафтна екологія та її концепції. План <ul style="list-style-type: none"> • Поняття природних систем. Ландшафтний та екологічний підходи до їх аналізу. • Методи дослідження ландшафтних структур 	2/2	4/2		4/10	1,2,3
Тема 3. Ландшафт як феномен екологічного бачення єдності довкілля. План <ul style="list-style-type: none"> • Суттєве значення введення в природничих науках поняття "ландшафт". • Визначення термінів «природно-територіальний комплекс», «геосистема», «ландшафт». 	2/0	2/0		10/12	3,4,1
Тема 4. Геосистема як предмет ландшафтної екології. План Загальна теорія систем. Поняття геосистеми. Загальні властивості геосистем - територіальність, просторовість, поліструктурність, складність, цілісність, відкритість, динамічність, стійкість, стохастичність. Вертикальні структури геосистеми.	2/0	2/0		4/10	2,3,4
Тема 5. Геосистеми та їх середовище (факторіальна ландшафтна екологія). План Природні системи, їх ландшафтно-екологічні підходи та особливості. Природні ландшафтно-екологічні фактори. Концепція ландшафтно-екологічної ніші. Динаміка та еволюція геосистем. Оцінювання антропогенних навантажень та антропізації геосистем.	2/0	2/0		4/10	5,6,7
Тема 6. Фізико-географічне різноманіття ландшафтів: типологія та класифікація. План Принципи класифікації ландшафтів. Типологічна та регіональна класифікації ландшафтів. Структурно-генетична класифікація ландшафтів. Фізико-географічне районування. Одиниці районування	2/0	2/0		4/10	3,4,5,7

<p>Тема 7. Географічні закономірності диференціації ландшафтів земної поверхні.</p> <p>План</p> <ul style="list-style-type: none"> • Широтна зональність. Зональні, азональні та інтерзональні ландшафти. Висотна поясність. Секторність. Ярусність. Ефекти бар'єрності. • Експозиційна асиметрія схилів ландшафтів 	2/0	2/0		4/10	1,2,3, 8, 9,10, 11, 12,15,19
<p>Тема 8. Ландшафтні територіальні структури (хорологічна ландшафтна екологія).</p> <p>План</p> <ul style="list-style-type: none"> • Рівні територіальної розмірності геосистем. Елементарна ландшафтно- екологічна територіальна одиниця - геотоп. Відношення між геотопами та типи ландшафтних територіальних структур. • Парагенетична ландшафтна територіальна структура. • Басейнова ландшафтна територіальна структура. Біоцентрично-сітьова ландшафтна структура. • 	2/0	2/0		4/10	1,2,3, 8, 9,10, 11, 12,15,19
<p>Тема 9. Морфологія ландшафту: одиниці горизонтальної структури рівнинних та гірських ландшафтів.</p> <p>План</p> <ul style="list-style-type: none"> • Морфологічна будова ландшафту. • Морфологія рівнинних ландшафтів: фация, підурочище, урочище та місцевість. • Морфологічні одиниці гірських ландшафтів: стрія, висотна місцевість, ландшафтний сектор. • Парагенетичні ландшафти та особливості їх горизонтальної будови (ландшафтна катена, нуклеарні ландшафти, ландшафтні екотони). • 	2/0	4/0		4/10	9,10, 22
<p>Тема 10. Функціонування, динаміка та еволюція ландшафтів.</p> <p>План</p> <ul style="list-style-type: none"> • Основні процеси функціонування ландшафту. Добова, сезонна, річна, багаторічна динаміка. • Природні та антропогенні зміни. Внутрішні і зовнішні причини змін. Інваріант ландшафту. • Саморегуляція. Флуктуації та сукцесія ландшафтів. Розвиток ландшафту. Причини переходу динаміки в розвиток. Саморозвиток. 	2/0	4/0		4/10	14,16,23
<p>Тема 11. Природно-антропогенні ландшафти.</p> <p>План</p> <ul style="list-style-type: none"> • Концепція стабільності геосистем. Соціальні функції геосистем. Природні потенціали геосистем, їх оцінювання. • Антропогенно- техногенне перетворення природно-територіальних комплексів. Параметри антропогенного впливу на геосистеми. • Оцінювання антропогенного навантаження. • Форми стійкості геосистем (інертність, відновлюваність, пластичність). • Екологічні ризики та їх оцінювання. 	2/0	4/0		4/10	1,2,3, 8, 9, 12

<p>Тема 12. Стійкість ландшафтів.</p> <p>План</p> <ul style="list-style-type: none"> • Загальні форми стійкості ландшафту. Інертність. Поновлюваність. Пластичність. • Типологія ландшафтів за їх стійкістю. Показники різних форм стійкості ландшафту. • Самовідновлення ландшафтів. Ландшафтно-екологічне прогнозування екологічних ситуацій. • Ландшафтно-екологічне прогнозне картографування. ГІС-картографування і типологія геосистем за їх стійкістю 	2/0	4/0		8/10	1,2,3, 8, 9, 12
<p>Тема 13. Людина та ландшафт: процес і результат антропогенізації ландшафтної оболонки.</p> <p>План</p> <ul style="list-style-type: none"> • Основні етапи та напрямки антропогенізації ландшафтів. • Концепції антропогенного та культурного ландшафту. • Типологічна характеристика антропогенних ландшафтів. Пірогенні ландшафти. Лісогосподарчі ландшафти. • Аграрні ландшафти (землеробські та скотарські). • Селітебні ландшафти. Промислові ландшафти. • Рекреаційні ландшафти. 	2/0	4/0		8/10	1,2, 3, 8, 9,10, 11
<p>Тема 14. Зміст, завдання та методи проведення ландшафтно-екологічних та популяційних досліджень.</p> <p>План</p> <ul style="list-style-type: none"> • Зміст, мета та методи прикладних ландшафтно-екологічних досліджень. • Основні сфери застосування прикладних ландшафтних досліджень. Етапи проведення досліджень та їх специфіка. • Польові (маршрутні та стаціонарні) та дистанційні дослідження. Польові дослідження ландшафтних фітоценозів. • ГІС-технології в картуванні ландшафтів природно-заповідного фонду та забезпечення популяційного моніторингу екологічних досліджень. 	2/0	4/0		8/10	3, 8, 9,10, 11
<p>Тема 15. Охорона ландшафту як туристичного ресурсу та дестинації за принципами екологічної оптимізації природокористування.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Міжнародні правові документи, що гарантують охорону ландшафту. Принципи раціонального природокористування. Відновлення порушених ландшафтів. • Роль і місце популяційного аналізу в системі геомоніторингу ландшафтів та впровадження раціонального природокористування щодо забезпечення стабільного функціонування рекреаційних ландшафтних екосистем із збереженням природного біорізноманіття. 	2/0	4/0		8/10	1,2,3, 8, 9,10, 11, 12,15,19
Всього за весняний семестр	30/2	44/0		76/148	
Всього за рік	30/2	44/0		76/148	

4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ДРН	Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем <u>під час аудиторних занять, консультацій</u>)	Кількість годин Денна/заочна	Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати <u>студент самостійно</u>)	Кількість годин Денна/ заочна
ДРН 1. Аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал території. Виявляти фактори, що визначають формування ландшафтно-біологічного різноманіття.	- проведення лекційних занять з використанням мультимедійних презентацій, проведення розрахункових практичних робіт.	6/2	опрацювання незнайомих (нових) термінів, опрацювання додаткового матеріалу за відповідними темами	24/26
ДРН 2. Застосовувати у практичній діяльності принципи і методи організації та технології обслуговування туристів. Розв'язувати проблеми у сфері захисту ландшафтів довкілля як туристичних дестинацій.	- проведення лекційних занять з використанням мультимедійних презентацій та розрахункових практичних робіт	6/4	опрацювання додаткового матеріалу за відповідними темами, аналіз завдань та захист практичних робіт	24/26
ДРН 3. . Організувати процес обслуговування споживачів туристичних послуг на основі використання сучасних інформаційних, комунікаційних і сервісних технологій та дотримання стандартів якості і норм безпеки. Використовувати ресурси Інтернету, програмні засоби та ГІС-технології для збору та аналізу інформації щодо екологічного стану природних та урбанізованих ландшафтів.	- проведення лекційних занять з використанням мультимедійних презентацій,	6/4	опрацювання додаткового матеріалу за відповідними темами, аналіз виконання завдань та захист практичних робіт.	24/26

ДРН 4. Виявляти природно-ресурсні передумови розвитку та функціонування просторової організації туристичної сфери і визначати оптимальні межі впливу на ландшафт.	- проведення лекційних занять з використанням мультимедійних презентацій та практичних розрахункових робіт	12/8	опрацювання додаткового матеріалу за відповідними темами, аналіз практичних завдань та захист практичних робіт, написання тез.	48/52
ДРН 5. Знаходити способи удосконалення туристичної інфраструктури для організації сільського зеленого туризму.	- проведення лекційних занять з використанням мультимедійних презентацій та практичних розрахункових робіт	8/4	опрацювання додаткового матеріалу, аналіз виконання практичних завдань та підготовка до захисту практичних робіт, написання рефератів	22/28
Всього годин		74/2		76/148

5. ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

5.1. Сумативне оцінювання

5.1.1. Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
Весняний семестр			
1.	Семінар (практична робота) Тема 1. Ландшафтна екологія як наука Визначення ландшафтної екології. Короткий нарис з історії ландшафтної екології..	1 бал /1%	До 2 тижня
2.	Семінар (практична робота) Тема 2. Ландшафтна екологія та її концептуальні основи. Основні поняття і термінологія. Методологічні основи геоекологічних досліджень.	1 бали 1%	До 2 тижня
3.	Семінар (практична робота) Тема 3. Ландшафт як феномен екологічного бачення єдності довкілля. Трактування поняття ландшафт. Визначення термінів «природно-територіальний комплекс», «геосистема», «ландшафт».	1 бали /1%	До 2 тижня
4.	Семінар (практична робота) Тема 4. Геосистема як предмет ландшафтної екології. Потік і трансформація енергії. Потоки вологи. Міграція та обмін мінеральних речовин. Продукційні процеси.	2 бали /2%	До 3 тижня
5.	Семінар (практична робота) Тема 5. Геосистеми та їх середовище (факторіальна ландшафтна екологія). Природні ландшафтно-екологічні фактори. Концепція ландшафтно-екологічної ніші. Об'єм та перекриття ніш. Ординація геосистем.	2 бали /2%	До 4 тижня
6.	Семінар (практична робота) Тема 6. Фізико-географічне різноманіття ландшафтів: типологія та класифікація. Класифікація геосистем	2 бали /2%	До 6 тижня

7.	Семінар (практична робота) Тема 7. Географічні закономірності диференціації ландшафтів земної поверхні. Методи дослідження ландшафтних територіальних структур.	2 бали /2%	До 7 тижня
8.	Атестація (тест множинного вибору)	15 балів /15%	До 7 тижня
9.	Модульний контроль (тест множинного вибору)	5 балів /5%	До 8 тижня
10.	Семінар (практична робота) Тема: Ландшафтні територіальні структури (хорологічна ландшафтна екологія). Рівні територіальної розмірності геосистем. Елементарна ландшафтно- екологічна територіальна одиниця - геотоп.	2 бали /2%	До 9 тижня
11.	Семінар (практична робота) Тема: Морфологія ландшафту: одиниці горизонтальної структури рівнинних та гірських ландшафтів. Морфологічна будова ландшафту. Морфологія рівнинних ландшафтів: фация, підурочище, урочище та місцевість. Ординація геосистем	2 бали /2%	До 9 тижня
12.	Семінар (практична робота) Тема: Функціонування, динаміка та еволюція ландшафтів. Основні процеси функціонування ландшафту. Добова, сезонна, річна, багаторічна динаміка. Природні та антропогенні зміни. Внутрішні і зовнішні причини змін.	2 бали /2%	До 10 тижня
13.	Семінар (практична робота) Тема: Природно-антропогенні ландшафти. Концепція стабільності геосистем. Соціальні функції геосистем.. Техногенне перетворення природно-територіальних комплексів.	2 бали /2%	До 10 тижня
14.	Семінар (практична робота) Тема: Стійкість ландшафтів. Загальні форми стійкості ландшафту. Інертність. Поновлюваність. Пластичність. Типологія ландшафтів за їх стійкістю. Самовідновлення ландшафтів.	2 бали /2%	До 11 тижня
15.	Семінар (практична робота) Тема: Основні етапи та напрямки антропогенізації ландшафтів. Концепції антропогенного та культурного ландшафту.	2 бали /2%	До 12 тижня
16.	Семінар (практична робота) Тема: Методи проведення ландшафтно-екологічних та популяційних досліджень. Польові (маршрутні та стаціонарні) та дистанційні дослідження. фітоценозів. Картографування ландшафтів. ГІС-технології в картуванні ландшафтів природно-заповідного фонду та забезпечення популяційного моніторингу екологічних досліджень	2 бали /2%	До 13 тижня
17.	Семінар (практична робота) Тема: Охорона ландшафту та принципи екологічної оптимізації природокористування. Роль і місце популяційного аналізу в системі геомоніторингу ландшафтів та впровадження раціонального, невиснажливого природокористування щодо забезпечення стабільного функціонування ландшафтних екосистем із збереженням природного біорізноманіття	2 бали /2%	До 14 тижня
18.	Оцінювання тез доповідей СРС	10 балів /10%	До 15 тижня
19.	Модульний контроль (тест множинного вибору)	5 балів /5%	До 15 тижня
20.	Іспит	30 балів /30%	В екзаменаційну сесію

5.1.2. Критерії оцінювання

Компонент	Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно
Весняний семестр				
Семінар (практична робота) Тема: Ландшафт як феномен екологічного бачення єдності довкілля. Трактування поняття Геосистема як предмет ландшафтної екології.	0 балів	1 бал	2 бали	3 бали
	Практична робота не виконана	Робота виконана зі значними помилками, в тому числі орфографічними	Робота виконана з незначними помилками, студент не достатньо орієнтується в теоретичному матеріалі	Робота виконана вірно, студент добре орієнтується в теоретичному матеріалі
Семінар (практична робота) Тема: Геосистеми та їх середовище (факторіальна ландшафтна екологія). Природні ландшафтно-екологічні фактори. Концепція ландшафтно-екологічної ніші. Ординація геосистем.	0 балів	1-2 бали	3-4 бали	5-6 балів
	Практична робота не виконана	Робота виконана зі значними помилками, в тому числі орфографічними	Робота виконана з незначними помилками, студент не достатньо орієнтується в теоретичному матеріалі	Робота виконана вірно, студент добре орієнтується в теоретичному матеріалі
Семінар (практична робота) Тема: Трактування поняття ландшафт. Визначення термінів «природно-територіальний комплекс», «геосистема», «ландшафт». Принципові схеми об'єктів дослідження та відмінності між ними.	0 балів	1-2 бали	3-4 бали	5-6 балів
	Практична робота не виконана	Робота виконана зі значними помилками, в тому числі орфографічними	Робота виконана з незначними помилками, студент не достатньо орієнтується в теоретичному матеріалі	Робота виконана вірно, студент добре орієнтується в теоретичному матеріалі
Атестація (тест множинного вибору)	0-3 балів	3-7 балів	7-13 балів	13-15 балів
	Залежить від кількості вірних відповідей на тест	Залежить від кількості вірних відповідей на тест	Залежить від кількості вірних відповідей на тест	Залежить від кількості вірних відповідей на тест
Модульний контроль (тест множинного вибору)	0-1 бал	2-3 бали	4 бали	5 балів
	Залежить від кількості вірних відповідей на тест	Залежить від кількості вірних відповідей на тест	Залежить від кількості вірних відповідей на тест	Залежить від кількості вірних відповідей на тест
Семінар (практична робота) Тема: Морфологія ландшафту: одиниці	0-3 балів	4-6 балів	7-8 балів	9-10 балів
	Практична робота не виконана, або виконана	Робота виконана зі значними помилками, в тому числі	Робота виконана з незначними помилками, студент не	Робота виконана вірно, студент добре орієнтується в теоретичному

горизонтальної структури рівнинних та гірських ландшафтів. Морфологічна будова ландшафту. Морфологія рівнинних ландшафтів: фація, підурочище, урочище та місцевість. Ординація геосистем	неправильно	орфографічними	достатньо орієнтується в теоретичному матеріалі	матеріалі
Семінар (практична робота) Тема: Морфологія ландшафту: одиниці горизонтальної структури рівнинних та гірських ландшафтів. Морфологія рівнинних ландшафтів: фація, підурочище, урочище та місцевість.	0 балів	1-2 бали	3 бали	4 бали
	Практична робота не виконана	Робота виконана зі значними помилками, в тому числі орфографічними	Робота виконана з незначними помилками, студент не достатньо орієнтується в теоретичному матеріалі	Робота виконана вірно, студент добре орієнтується в теоретичному матеріалі
Семінар (практична робота) Тема: Методи проведення ландшафтно-екологічних та популяційних досліджень. Польові (маршрутні та стаціонарні) та дистанційні дослідження. фітоценозів. Картографування ландшафтів. ГІС-технології в картуванні ландшафтів природно-заповідного фонду та забезпечення популяційного моніторингу екологічних досліджень	0 балів	1 бал	2 бали	3 бали
	Практична робота не виконана	Робота виконана зі значними помилками, в тому числі орфографічними	Робота виконана з незначними помилками, студент не достатньо орієнтується в теоретичному матеріалі	Робота виконана вірно, студент добре орієнтується в теоретичному матеріалі
Семінар (практична робота) Тема: Методи проведення ландшафтно-екологічних та популяційних досліджень. Картографування ландшафтів. ГІС-технології в картуванні ландшафтів природно-заповідного фонду та забезпечення популяційного моніторингу екологічних досліджень	0 балів	1 бал	2 бали	3 бали
	Практична робота не виконана	Робота виконана зі значними помилками, в тому числі орфографічними	Робота виконана з незначними помилками, студент не достатньо орієнтується в теоретичному матеріалі	Робота виконана вірно, студент добре орієнтується в теоретичному матеріалі
Оцінювання рефератів	0-3 балів	4-6 балів	7-8 балів	9-10 балів
	Робота не виконана або виконана не вірно. Перевірку на плагіат не пройдено	Робота виконана зі значними змістовними помилками та оформлена неналежним	Тема розкрита майже повністю з невеликими неточностями, або зі значною кількістю граматичних	Тема розкрита повно і правильно, робота оформлена належним чином

		чином	помилко	
Модульний контроль (тест множинного вибору)	0-1 бал	2 бали	3-4 бали	5 бали
	Залежить від кількості вірних відповідей на тест	Залежить від кількості вірних відповідей на тест	Залежить від кількості вірних відповідей на тест	Залежить від кількості вірних відповідей на тест
Іспит	0-5 балів	5-16 балів	17-27 балів	28-30 балів
	Студент погано орієнтується в теоретичному матеріалі.	Студент недостатньо орієнтується в теоретичному матеріалі, відповіді мають значні помилки.	Студент достатньо орієнтується в теоретичному матеріалі, помилки у відповідях не значні.	Студент гарно орієнтується в теоретичному матеріалі, відповідь повна і без, або майже без помилок

5.2. Формативне оцінювання:

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
1	Усне опитування після вивчення кожної теми	Після завершення вивчення теми
2	Усні відповіді на окремі питання під час проведення лекцій та практичних робіт	Протягом всього семестру
3	Аналіз текстів за темами курсу опрацьованих студентом самостійно	Протягом всього семестру
4	Захист практичних робіт	Після здачі роботи
5	Усний зворотній зв'язок від викладача під час роботи над практичними роботами.	Протягом всього семестру

6. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА)

6.1 Основні джерела

Законодавча база

1. Конституція України від 28.06.1996р. №254к/96-ВР зі змінами від 12.04.2012 р. №9-рп/2012.
2. Закон України "Про охорону навколишнього природного середовища" від 25.06.1991 р. № 1264-ХІІ зі змінами від 17.05.2012 р. №4713-VI.
3. Закон України "Про природно-заповідний фонд" від 16.06.1992 р. № 2456-ХІІ зі змінами від 16.06.2011 р. №3530- VI.

Базова

1. **Василега В.Д. Ландшафтна екологія: навчальний посібник, Василега В.Д.-** Суми: Вид-во СумДУ, 2010. – 303 с.
2. Давиденко В.А. Ландшафтна екологія / Давиденко В.А., Білявський ПО., Арсенюк С.Ю. - К.: Лібра, 2007. - С. 40-50.
3. Гродзинський М.Д. Основи ландшафтної екології: Підручник. - К.: Либідь, 1993.
4. Гродзинський М. Д. Стійкість геосистем до антропогенних навантажень. - К., 1995.
5. Гуцуляк В.М. Ландшафтно-геохімічна екологія: Навчальний посібник. - Чернівці, 1997.
6. Злобин Ю. А. Теория и практика оценки виталитетного состава ценопопуляций растений // Ботан. журн. - 1989б. - 74, N 6.- С. 769 - 781.

Допоміжна

7. Одум І.О. Екологія : В 2 т. - М., 1986. -Т. 1. - 326 с; - Т. 2. 376 с.
8. Гродзинський М.Д. Природний потенціал геосистем та його оцінка / Гродзинський М.Д. - К.: Либідь, 1995. - 342 с.

РЕЦЕНЗІЯ
НА РОБОЧУ ПРОГРАМУ (СИЛАБУС)
ВК 01 – ЛАНДШАФТНА ЕКОЛОГІЯ
(вибірковий) за спеціальністю: 242 «Туризм»

Параметр, за яким оцінюється робоча програма (силабус) освітнього компонента гарантом або членом проєктної групи	Так	Ні	Коментар
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) відповідають НРК	✓		
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) відповідають передбаченим ПРН (для обов'язкових ОК)	✓		
Результати навчання за освітнім компонентом дають можливість виміряти та оцінити рівень їх досягнення	✓		

Гарант
 ОПІ «Туризм»

Ольга Шихомова
 (підпис)

(ПІП)

Параметр, за яким оцінюється робоча програма (силабус) освітнього компонента викладачем відповідної кафедри	Так	Ні	Коментар
Загальна інформація про освітній компонент є достатньою	✓		
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) відповідають НРК	✓		
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) дають можливість виміряти та оцінити рівень їх досягнення	✓		
Результати навчання (ДРН) стосуються компетентностей студентів, а не змісту дисципліни (містять знання, уміння, навички, а не теми навчальної	✓		
Зміст ОК сформовано відповідно до структурно-логічної схеми	✓		
Навчальна активність (методи викладання та навчання) дає змогу студентам досягти очікуваних результатів навчання (ДРН)	✓		
Освітній компонент передбачає навчання через дослідження, що є доцільним та достатнім для відповідного рівня вищої освіти	✓		
Стратегія оцінювання в межах освітнього компонента відповідає політиці Університету/факультету	✓		
Передбачені методи оцінювання дозволяють оцінити ступінь досягнення результатів навчання за освітнім компонентом	✓		
Навантаження студентів є адекватним обсягу освітнього компонента	✓		
Рекомендовані навчальні ресурси є достатніми для досягнення результатів навчання (ДРН)	✓		
Література є актуальною	✓		
Перелік навчальних ресурсів містить необхідні для досягнення ДРН програмні продукти	✓		

Рецензент (

) *Василь*

(підпис)

Скомер В.Т.

(ПІП)